

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Навчально-науковий інститут соціально-гуманітарних технологій
Інститут вищої освіти НАПН України
Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України
Петрошанський університет (Румунія)
Румунсько-німецький університет Сібіу (Румунія)
Міжнародний інститут менеджменту «IMI-NOVA» (Молдова)
Естонська бізнес-школа (Естонія)
Школа менеджменту університету Тампере (Фінляндія)
Школа освіти Університету Вірджинії (США)
Університет м. Ліон (Франція)
Гданський університет (Польща)
Університет Гейдельберга Славський інститут (Німеччина)**

МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-
практичної конференції**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
В СУСПІЛЬСТВІ ЗМІН**

**(присвячена 30-річчю
ННІ Соціально-гуманітарних
технологій)**

26-28 березня 2026 р.

ХАРКІВ, 2026

MATERIALS

**of IV International Scientific
and Practical Conference**

**PRESSING PROBLEMS
OF SOCIAL DEVELOPMENT
IN SOCIETY OF CHANGES**

**(dedicated to the 30th
anniversary of ESI of Social and
Humanitarian Technologies)**

26-28 of March, 2026

KHARKIV, 2026

Рекомендовано до друку

Вченою радою Навчально-наукового інституту соціально-гуманітарних технологій Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (протокол від 17 березня 2026 р. № 2)

Редакційна комісія:**Голова:**

Кіпенський А.В. Директор Навчально-наукового інституту соціально-гуманітарних технологій Національного технічного університету «ХПІ», доктор технічних наук, професор

Заступники голови редакційної комісії:

Підбуцька Н.В. Завідувач кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна Національного технічного університету «ХПІ», доктор психологічних наук, професор

Грень Л.М. Професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна Національного технічного університету «ХПІ», доктор наук з державного управління, професор

Лапузіна О.М. Професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна Національного технічного університету «ХПІ», кандидат педагогічних наук, професор

Вчений секретар:

Грибко О.В. Доцент кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна Національного технічного університету «ХПІ», кандидат наук з державного управління

Актуальні проблеми соціального розвитку в суспільстві змін: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена 30-річчю ННІ Соціально-гуманітарних технологій), 26-28 березня 2026 р., м. Харків. За заг. ред. Кіпенського А.В. Х. : НТУ «ХПІ», 2026. 205 с.

Автори несуть повну відповідальність за опубліковані матеріали. Редакційна комісія може не поділяти висловлену авторами позицію.

Містить матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем соціального розвитку в суспільстві змін.

Рекомендовано для науковців, докторантів, аспірантів, викладачів та всіх, хто цікавиться проблемами соціального розвитку.

Матеріали опубліковано в електронному репозиторії Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

Дані репозиторію інтегровано до: OpenAire, Системи Bielefeld Academic Search Engine, системи пошуку у відкритих архівах України та індексуються в Google Scholar.

2. Мисан К.Л., Лебедик Л.В. Формування професійної толерантності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти засобами індивідуальної освітньої траєкторії. Філософія освіти в умовах сучасних викликів: цінності, стратегії, інноваційні практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф., присвяченої Всесвітньому дню філософії (Полтава, 20 листоп. 2024 р.) / упоряд. : Т.О. Бондар, В.Ю. Стрельніков, Н.П. Шаповалова. Полтава : ПАНУ, 2024. 209 с. С. 97–101.

3. Мисан К.Л., Лебедик Л.В. Формування професійної толерантності як інтегративної характеристики професійної діяльності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти. Вдосконалення позашкільної освіти в умовах сучасних трансформацій : матеріали I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (Кропивницький, 19 берез. 2024 р.). За заг. ред. Т.С. Плачинди. Кропивницький : ПП «Поліум», 2024. 290 с. С. 243–246.

4. Мисан К., Стрельніков В. Сучасні стратегії формування професійної толерантності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти в умовах магістратури. Сучасні стратегії сталого розвитку держави та суспільства: наукові горизонти та перспективи : збірник матеріалів II-ї наук.-практ. конф. за міжнар. участю. Хмельницький: ХНТУ, 2025. Т. 2. 728 с. С. 429–432.

5. Мисан К.Л., Стрельніков В.Ю. Теоретичні основи формування професійної толерантності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти в умовах магістратури. Moderní aspekty vědy: LIII. Díl mezinárodní kolektivní monografie. Česká republika, Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2025. P. 195–205.

ЛЕБЕДИК Леся Вікторівна

д.пед.н., проф., Полтавський національний педагогічний університет
ім. В.Г. Короленка (Україна, м. Полтава);

СТРЕЛЬНІКОВ Віктор Юрійович

д.пед.н., проф., Полтавська академія неперервної освіти
ім. М.В. Остроградського (Україна, м. Полтава);

МІСЬКО Вадим Володимирович

здобувач третього рівня вищої освіти, Державний заклад «Луганський
національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна, м. Лубни)

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ЩОДО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЛЯ

Цифрова трансформація суспільства, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та розширення онлайн-освітніх практик суттєво змінюють вимоги до професійної підготовки педагогічних кадрів. У цих умовах інформаційна компетентність стає не лише інструментальною навичкою, а стратегічним ресурсом професійної діяльності майбутнього педагога закладу

позашкільної освіти. Соціальна політика держави у сфері освіти, визначена у Законі України «Про освіту», орієнтує освітню систему на впровадження цифрових технологій, забезпечення відкритості освітнього простору та формування цифрових компетентностей педагогів і здобувачів освіти.

Інформаційна компетентність майбутнього педагога закладу позашкільної освіти – це інтегрована професійна характеристика, що охоплює: здатність здійснювати пошук, відбір, аналіз і критичну оцінку інформації; уміння використовувати цифрові інструменти у навчально-виховному процесі; навички створення власного цифрового освітнього контенту; дотримання принципів інформаційної безпеки та академічної доброчесності; готовність до постійного професійного саморозвитку в цифровому середовищі. Інформаційна компетентність розглядається як інтегрована здатність, що включає інформаційну культуру, медіаграмотність, цифрову грамотність і критичне мислення (М. Гілстер, О. Спірін, Н. Морзе та ін.). Інформаційна компетентність педагога позашкілля [1, с. 76–78] є здатністю ефективно працювати з різними типами інформації, цифровими ресурсами, створювати інформаційне середовище для навчання у цифровій взаємодії, забезпечувати інформаційну безпеку, сприяти розвитку критичного мислення учнів [2, с. 205–214]. Для сфери позашкільної освіти інформаційна компетентність має особливе значення, оскільки діяльність гуртків, студій, творчих об'єднань часто передбачає проєктну, дослідницьку та медіаторчу активність.

Соціальна політика щодо розвитку інформаційної компетентності реалізується через: цифровізацію освітнього процесу, розроблення державних стандартів цифрової компетентності педагогів, забезпечення рівного доступу до цифрових ресурсів, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Держава розглядає цифрову грамотність як одну з ключових компетентностей, що сприяє соціальній мобільності, конкурентності та професійній самореалізації [4, с. 60–63].

Виокремимо основні напрями реалізації соціальної політики щодо розвитку інформаційної компетентності майбутнього педагога закладу позашкільної освіти: 1) освітній напрям – інтеграція курсів з цифрової педагогіки, медіаграмотності, інформаційної безпеки у програми підготовки майбутніх педагогів; використання змішаного та дистанційного навчання; формування навичок роботи з освітніми платформами, цифровими лабораторіями, онлайн-інструментами для творчості; 2) технологічний напрям – оснащення закладів сучасним технічним обладнанням, створення електронних бібліотек і цифрових освітніх ресурсів, розвиток безпечного цифрового освітнього середовища; 3) психолого-педагогічний напрям – формування критичного мислення та медіакультури, навчання педагогів протидії дезінформації, розвиток культури цифрової взаємодії з вихованцями; 4) організаційно-управлінський напрям – розроблення локальних стратегій цифрового розвитку закладів позашкільної освіти, моніторинг рівня цифрової компетентності педагогів, підтримка інноваційних освітніх ініціатив [2, с. 205–214; 4, с. 60–63; 5, с. 284–287].

У структурі інформаційної компетентності майбутнього педагога доцільно виокремити: когнітивний компонент – знання про інформаційні процеси, цифрові технології, принципи функціонування медіасередовища; операційно-діяльнісний компонент – практичні навички використання ІКТ у педагогічній

діяльності; ціннісно-етичний компонент – відповідальне ставлення до інформації, дотримання авторського права; рефлексивний компонент – здатність до самооцінювання та вдосконалення цифрових умінь.

Специфіка розвитку інформаційної компетентності у сфері позашкільної полягає в тому, що вона характеризується: варіативністю програм і творчих напрямів; орієнтацією на практичну діяльність; гнучкістю організації навчання; активним використанням проектних і дослідницьких методів. У таких умовах педагог є організатором цифрової творчості, наставником у медіапросторі, консультантом із безпечного використання інформаційних ресурсів.

У цілому, ефективна соціальна політика щодо розвитку інформаційної компетентності майбутніх педагогів забезпечує: підвищення якості освітніх послуг у закладах позашкільної освіти; розширення можливостей дистанційної та змішаної форми роботи; інтеграцію дітей і молоді в глобальний інформаційний простір; розвиток інноваційного потенціалу освітнього середовища; зміцнення цифрової безпеки учасників освітнього процесу.

Отже, розвиток інформаційної компетентності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти є стратегічним завданням сучасної соціальної політики у сфері освіти. Він передбачає комплексний підхід, що поєднує нормативно-правові, технологічні, педагогічні та управлінські механізми. Інформаційна компетентність є не лише професійною характеристикою, а й умовою успішної соціалізації педагога в цифровому суспільстві.

Список джерел інформації

1. Лебедик Л.В. Інформаційні технології підготовки майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти. Інформаційні технології та цифрова економіка : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К. : Видавничий центр ДУІТ, 2023. 272 с. С. 76–78.

2. Місько В.В., Стрельников В.Ю. Дослідження розвитку інформаційної компетентності педагога закладу позашкільної освіти в умовах магістратури. *Moderní aspekty vědy: LIII. Díl mezinárodní kolektivní monografie. Česká republika, Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2025. P. 205–214.*

3. Місько В.В., Стрельников В.Ю. Розвиток інформаційної компетентності педагога закладу позашкільної освіти в умовах війни. Вдосконалення позашкільної освіти в умовах сучасних трансформацій : матеріали I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (19 берез. 2024 р.). За заг. ред. Т.С. Плчинди. Кропивницький : ПП «Поліум», 2024. 290 с. С. 247–251.

4. Місько В.В., Стрельников В.Ю. Розвиток інформаційної компетентності педагога закладу позашкільної освіти в умовах війни. Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку : тези доповідей II Міжнар. наук.-практ. конф. (16–17 листоп. 2023 р., м. Лубни). Полтава; Лубни; Миргород, 2023. 284 с. С. 60–63.

5. Місько В.В., Стрельников В.Ю. Стратегії розвитку інформаційної компетентності педагога закладу позашкільної освіти в умовах магістратури: Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 20–21 лют. 2025 р.). ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Полтава : Видавництво, 2025. Т. I. С. 284–287.